

griber ind paa det Omraade, som han er sat til at passe, der fratager Pensionister i Hobetal og navnlig Enker en hel Del af deres beregnede Indtægter, der fratager Embedsmænd deres Beneficium, deres retlige Nydelse af Jorder, som er solgte bort fra Embedet, der fratager Klostre og milde Stiftelser de Indtægter, der retlig tilkommer dem til Hjælp for fattige og værkbrudne, eller hvad Fundatserne nu lyder paa. Men et kommende Udvalg kan jo søge Oplysning om, hvorledes man i Kultusministeriet ser paa dette Spørgsmaal.

Mine Overvejelser af Lovforslaget bringer mig til at anbefale det til Behandling i et Udvalg og til en grundig Behandling.

Hauge: De Udtalelser, som Venstres Formand (J. C. Christensen) har fremsat om det foreliggende Lovforslag, lader os ane, at det ikke vil faa nogen let Vej at passere her i Rigsdagen. Dette beklager jeg, fordi det utvivlsomt er saaledes, at de Borgere her i Landet, der skal svare Ydelser af forskellig Art efter Kapitelstaksten, føler sig i høj Grad brøstholdne ved den Udsigt, der er, til en høj Kapitelstakst for 1914. Jeg kan derfor ogsaa anbefale det foreliggende Lovforslag om en overordentlig Kapitelstakst for 1914. Ved Finanslovsforslagets første Behandling fremsatte forskellige Folketingsmænd Ønsket om, at man paa en eller anden Maade kunde komme til en Regulering af Reglerne for Fastsættelsen af Kapitelstaksterne for 1914 paa Grund af de særlig høje Kornpriser, vi er blevet belempret med som Følge af de vanskelige Tilstande, vi i det hele befinder os i. Adskillige af dem, der skal svare Afgifter efter Kapitelstaksten, har ganske vist haft en Fordel af de høje Kornpriser, men det er lige saa sikkert, at den overvejende Part af dem ingen Gavn har haft af de høje Kornpriser, men tværimod har haft overordentlig stor Skade af dem. Det mindre Landbrug, for Resten ogsaa det middelstore, har i deres Bedrift ikke noget Korn at sælge — Husmænd og mindre Gaardbrugere maa saa at sige uden Undtagelse gøre større Indkøb af Sæd —, og for dem er de høje Sædpriser ikke nogen Indtægt, men en Ekstraudgift. Naar hertil kommer, at de

skal svare betydelige Afgifter efter en høj Kapitelstakst, er det indlysende, at de høje Sædpriser er til overordentlig stor Fortræd for dem. Endelig har, saa vidt jeg kan skønne, Kapitelstaksterne været fastsatte som Minimaltakster. De fastsættes jo i Maanederne September, Oktober, November, December og første Halvdel af Januar for det forudgaaende Aar, og det er i disse Maaneder, man sædvanlig har de billigste Sædpriser. Det er de Maaneder, da den meste Sæd bliver ført paa Markedet, og da man lettest kan købe Sæd til billige Priser.

Jeg var blandt de Folketingsmænd, som ved Finanslovsforslagets første Behandling anmodede Ministeren om en Ændring af de Regler, hvorefter Kapitelstaksterne fastsættes. Jeg gjorde det, fordi jeg paa nært Hold har haft Lejlighed til at se, hvor overordentlig vanskeligt det vil være for adskillige, der skal svare Ydelser efter Kapitelstakst, at gøre det i Aar. Paa Bornholm svares betydelige Ydelser til Staten i Form af Arvefæsteafgifter, der betales af Jord, som oprindeligt var Statens og er blevet overdraget Beboerne mod Arvefæsteafgifter, som udredes efter Kapitelstakst. De fleste af disse Jorder er overordentligt tarvelige. De var ved Overtagelsen raa og uopdyrkede, og den Værdi, som senere er tilført Jorden, er altsaa i væsentlig Grad skabt ved Brugernes Arbejde. Arvefæsteafgiften for de bornholmske Udmarker blev fastsat paa Grundlag af Kapitelstaksterne i Aarene 1840—50. I 1841—45 var Kapitelstaksten for Havre gennemsnitligt kun 3 Kr. 99 Øre. Det er altsaa paa Grundlag af denne lave Kapitelstakst, Arvefæsteafgiften er fastsat. Det vil derfor forstaas, at det vil virke trykkende for det mindre Landbrug under de særlig vanskelige Forhold at skulle svare en ekstra høj Afgift til Staten.

Lovforslaget skelner mellem Afgifter af mere privatretlig Karakter og Afgifter, der i særlig Grad har Karakter af Afgifter til det offentlige. Forpagtningsafgifter, Aftægtsafgifter og lignende kontraktlige Ydelser er undtagne fra at skulle afregnes efter den overordentlige Kapitelstakst, der her foreslaas. Jeg kan ikke skønne, at der, hvis Lovforslaget bliver ophøjet til Lov, vil ske nogen virkelig Uret. Lovfor-